

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare
Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-01-19

Giltig till: 2027-09-29

Halsrygg - provokation - konventionell radiologi (SÄS)

Syfte

Radiologisk metod för undersökning av skelettet vid utredning av ovanstående frågeställningar.

Förändringar sedan föregående version

Inga aktuella förändringar.

Metodmall

Us kod/Us namn

Sos-kod 621 142/ Halsrygg provokation eller belastning

Indikation

Tas på begäran från ortoped.

Instabilitet, frakturläge.

Förberedelser

- ID-kontroll.
- Längd och vikt.
- Kläder och eventuell metall som kan skymma avlägsnas.
- EKG-elektroder ska tas bort.
- Ev. övervakning får vara kvar om det ej får tas bort av medföljande personal.
- Medföljande i rummet ska bära strålskydd.

Kontrastmedel

Ej aktuellt.

Bildtagning/Projektioner

Frontal

Position: Patienten står med ryggen mot detektorn.

Huvudet lätt bakåtlutat.

Hakan och skallbasen i samma höjd.

Centrering: Mitt på halsen, väl inblandat till hudkostymen på sidorna.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm.

Kriterier: Hela halsryggen från skallbasen t.o.m. jugulum avbildas.

Strålriktningen tangerar intervertebrala diskarna.

Sidomarkering.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Sidobild

Position: Patienten står med vänster sida mot detektorn.

Sänkta axlar.

Centrering: Mitt på halsen.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm.

Kriterier: Hela halsryggen inklusive spinalutskotten visualiseras.

Räkna att samtliga cervikala kotor är avbildade.

Om C7 inte kan visualiseras överväg att ta en

”flygare”, se metodblad för brösttrygg.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Sidobild extension

Position: Patienten står med vänster sida mot detektorn och lutar huvudet maximalt bakåt.

Centrering: Mitt på halsen.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm.

Kriterier: Hela halsryggen inklusive spinalutskotten visualiseras.

Rörelsen ska utföras i halsryggen och inte i bröstryggen.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Sidobild flexion

Position: Patienten står med vänster sida mot detektorn och lutar huvudet maximalt framåt.

Centrering: Mitt på halsen.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm.

Kriterier: Hela halsryggen inklusive spinalutskotten visualiseras.

Rörelsen ska utföras i halsryggen och inte i bröstryggen.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Strålskydd

- Gravitet är inte en kontraindikation till att göra en konventionell röntgenundersökning under förutsättning att fostret inte är i primärstrålfältet.

- Var noga med inblandning. Gör inte strålfältet för litet så att det påverkar diagnostiken. Spara stråldos genom att inte göra strålfältet för stort.
- Ta särskild hänsyn vid barnundersökningar för att minimera stråldosen. Barn är mer känsliga för joniserande strålning. Anpassade barnprotokoll ska användas.

Dokumentation

Om kriterier inte uppnås för undersökning ska anledning dokumenteras i aktuell remiss

Övrigt

Ansvarig röntgensjuksköterska granskar och kvalitetssäkrar bilderna.

Informera om när och från vem patienten får svar samt skicka patienten eller be patienten vänta på svar.

Dokumentinformation

Innehållsansvariga

Carolin Karlsson, Röntgensjuksköterska, Bild- och funktionsmedicin, SÄS

Stefan Carslöv, Specialistläkare, Bild- och funktionsmedicin, SÄS

Patrik Pettersson, Sjukhusfysiker, Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Innehållsgranskare

Stefan Carslöv, Specialistläkare, Bild- och funktionsmedicin, SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, Verksamhetschef, Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Nyckelord

Metodbok konventionell, ryggradsundersökningar, halsrygg, provokation.

Referenser

-

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Carolin Karlsson, Sektionsledare

Granskad av: Stefan Carslöv, Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-514148307-109

Version:

Giltig från:

Giltig till:

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare

Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-1169038463-43

Version: 3.0

Giltig från: 2026-01-19

Giltig till: 2027-09-29